

Jacob Palmstierna avliden

Journalisten LG Bergquist, fd Svenska Dagbladet intervjuade Jakob Palmstierna om hans stipendieår med Sverige-Amerika Stiftelsen, vi publicerar den här:

"När Jacob Palmstierna reste till USA räknade han med att söka sig till Skogshögskolan när han kom hem igen. Familjen hade en skogsegendom och pappan ville att han skulle bli jägmästare.

Men när han återvände till Sverige var det för att bli ekonom med en lång och framgångsrik karriär som bankman framför sig.

- USA-året blev en vändpunkt för mig, säger han.

1956 var det ingen tvekan om att det Amerika som hägrade för 22-åringen.

- Det var självklart att man ville dit då. Det var 10 år efter kriget. USA var framtidslandet. Det var nödvändigt att lära sig engelska, säger han.

Men han hade ingen aning om var han skulle hamna när han sökte stipendiet från Sverige-Amerika Stiftelsen. Det bestämde stiftelsen. Och det blev Wharton School vid University of Pennsylvania i Philadelphia, en av världens mest prestigefyllda handelshögskolor.

Där fanns en lärare, John Lubin, som gjorde starkt intryck på den unge stipendiaten. När Lubin vid studieårets slut hörde sig för om vilka framtidsplaner som Jacob Palmstierna hade och fick svaret "forestry" sa han: Det tycker jag inte. Fortsätt med ekonomi.

Sagt och gjort. Jacob Palmstierna sökte in på Handelshögskolan i Stockholm och tog examen på bara två år trots att han också var kårordförande.

- Jag hade stor hjälp av studierna vid Wharton, säger han.

Tack vare att han hade svensk student- och reservofficersexamen hade han fått hoppa över sophomore- och freshman-åren och studera som tredjeårskursare, junior, vid Wharton.

Men USA-året gav mer än så.

- Det lärde mig respekt för pengars värde. Stipendiet täckte studieavgiften. Men inte mat och hyra. Det hade jag inte klart för mig när jag åkte. Så jag skaffade tre jobb för att klara det: Ett eftermiddags- och ett kvällspass vid universitetsbiblioteket för 1 dollar i timmen. Men det var rätt lugnt så jag kunde studera en del samtidigt. Samt även som guide vid Swedish-American Museum i Philadelphias hamn på söndagarna.

- Stipendieåret väckte också ett politiskt intresse. Jacob Palmstierna läste statskunskap och studerade konstitutionen vid sidan av ekonomistudierna.

- Än idag följer jag noga vad som händer i amerikansk politik och prenumererar på både Financial Times och The Economist. Han passade också på att se Amerika och möta människor runt om i landet.

- Tillsammans med en kamrat liftade jag till västkusten – på **fem dagar för fem dollar** – under jul- och nyårslovet, till Florida under påsken och i tre veckor runt Stora Sjöarna efter andra terminens slut.

- Det var en imponerande vitalitet och en stor vardagsvänlighet som mötte oss. Folk bjöd ofta in oss på middag. Vad vi såg var ett frihetligt, öppet samhälle. Men samtidigt starkt konkurrenspräglad. På den punkten var det "no jokes".

Jacob Palmstierna har ofta återvänt till Nordamerika. 1963 arbetade han ett år på bank i New York. Och i samband med 350-årsjubiléet 1988 av Sveriges enda koloni på USA:s fastland - i Philadelphias grannstad Wilmington - blev det ett kärt återseende.

- Jag höll en serie föreläsningar vid amerikanska universitet, däribland Wharton. Och den som stod som arrangör där var John Lubin. Så jag fick chansen att inför studenterna säga: Han ändrade mitt liv, säger Jacob Palmstierna."